

Давидюк Д., студентка 3 курсу
факультету іноземної філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Галян О. В., канд. філол. наук, ст. викл.
кафедри романської філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

ТЕРМІН ЯК ЛІНГВІСТИЧНА ОДИНИЦЯ: ВИЗНАЧЕННЯ, ОЗНАКИ ТА СПОСОБИ УТВОРЕННЯ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Французька мова, з огляду на свою історію та культурний вплив, розвинула унікальну систему термінів, які використовуються в різних наукових і професійних галузях. **Мета дослідження** – встановлення основних ознак термінологічних одиниць, дослідження способів утворення термінів, що поширені у сучасній французькій мові.

Утворення термінів різних галузей досліджували такі науковці: Т. Р. Кияк, М. П. Кочерган, В. П. Даниленко, Б. М. Головін, Л. О. Симоненко та інші.

Термін у французькій мові виступає в ролі позначення конкретних понять у науковій та технічній комунікаціях. Його основними ознаками є: точність, однозначність у певному контексті, стилістична нейтральність, моносемність, стабільність форми та системність у межах термінологічної системи. Французькі

терміни часто характеризуються латино-романським корінням, що відображає їхню історичну спадщину та культурний вплив інших мов [3].

У французькій мові використовуються такі основні способи утворення термінів: морфологічний (суфіксальний, префіксальний, префіксально-суфіксальний), словоскладання, скорочення, запозичення.

1. *Морфологічний спосіб.* За морфологічним критерієм найпродуктивнішими у французькій мові є такі іменникові суфікси: - *ation*, - *isation*, -(t)*ion*, -*age* -*ment*. За допомогою суфікса -*ation* утворюються такі терміни: *dégustation* (дегустація), *climatisation* (кондиціонер), *modification* (модифікація) [2]. Щодо префіксів, у французькій мові часто вживають префікси із значенням інтенсивності: *sur-*, *super-*, *hyper-*, *sub-*, *ultra-*. Прикладами є такі терміни: *superstructure*, *ultraacoustique*, *ultraviolet*. Префіксально-суфіксальний спосіб словотворення визначається одночасним приєднанням до твірної основи префікса та суфікса: *riche* → *en-rich-ir*, *terre* → *sou-terr-ain*, *son* → *hyper-son-ique*.

2. *Словоскладання.* У французькій мові активно застосовується складання слів для створення нових термінів, що дозволяє точніше передавати значення нових концептів. Наприклад, *micro-ordinateur* (мікрокомп'ютер) та *auto-évaluation* (самооцінка). В галузі гастрономії це такі терміни: *pain d'épice* (імбирний хліб), *eau-de-vie* (міцний алкогольний напій).

3. *Запозичення.* Французька мова запозичує багато наукових і технічних термінів з латини, грецької та англійської мов. Наприклад, терміни *ordinateur* (комп'ютер) та *logiciel* (програмне забезпечення) виникли завдяки калькуванню та адаптації англійських *computer* та *software* [4]. У гастрономії це такі терміни: *pizza* (піца) та *mozzarella* (моцарела).

3. *Семантичне переосмислення.* У цьому випадку звичайні французькі слова набувають спеціалізованого значення у науковому чи професійному контексті. Наприклад, слово *champ* може означати "поле", але у фізиці

використовується як *"енергетичне поле"*. У гастрономії слово *soupe* може мати додаткові значення – означати певні види страв.

4. *Аббревіації та акроніми.* У французькій мові часто використовують аббревіатури та акроніми, які спрощують довгі словосполучення. Аббревіатуру, утворену з початкових букв елементів вихідного словосполучення, але прочитану не за алфавітними назвами букв, а як звичайне слово, називають акронімом, або звуковою аббревіатурою. Основним «будівельним матеріалом» для акронімів служать ініціальні аббревіатури [1]. Наприклад, **OTAN** (Organisation du Traité de l'Atlantique Nord), **BERD** (Banque européenne pour la reconstruction et le développement), **CAN** (convertisseur analogique-numerique), **CAPET** (Certificat d'aptitude au professorat de l'enseignement technique), **АОС** (Appellation d'Origine Contrôlée).

Висновки:

Французька термінологія, завдяки своїй гнучкості та адаптивності до сучасних викликів, відіграє важливу роль у професійній та науковій комунікації. Чіткість, системність і різноманітність способів утворення термінів є ключовими факторами, які сприяють розвитку французької мови як міжнародної мови науки та культури.

Список використаних джерел:

1. Галян О. В., Мартинюк О. М. Формування акронімів як спосіб утворення неологізмів у науково-технічних текстах (на матеріалі французької мови). *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*. Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2021. Вип.32. С. 154– 163.
2. Іваненко І. П. Лексикологія та термінологія: основні підходи. Київ : Видавництво КНУ, 2021. 256 с.
3. Петров А. С. Основи термінознавства: лінгвістичні та когнітивні аспекти. Львів : Видавництво ЛНУ, 2019. 143 с.
4. Савченко Н. М. Термінологія у французькій мові: становлення та розвиток. Харків : Основа, 2022. 126 с.